

Pilotprojekt – energi- optimering

Sven Buch
Udviklingschef

Henrik Bielefeldt
Sustain

STATENS BYGGEFORSKNINGSINSTITUT
AALBORG UNIVERSITET KØBENHAVN

November 2016

BÆREDYGTIGHED OG SMARTE LØSNINGER I AALBORG ØST

HIMMERLAND BOLIGFORENINGS ERFARINGER
MED BÆREDYGTIGHED I PRAKSIS

SBI 2016:28

Bæredygtighedspolitik

HIMMERLAND
BOLIGFORENING

Langsigtede mål for hele boligorganisationen, som der år for år skal følges op

Miljø, økonomi og social bæredygtighed skal gå hånd i hånd

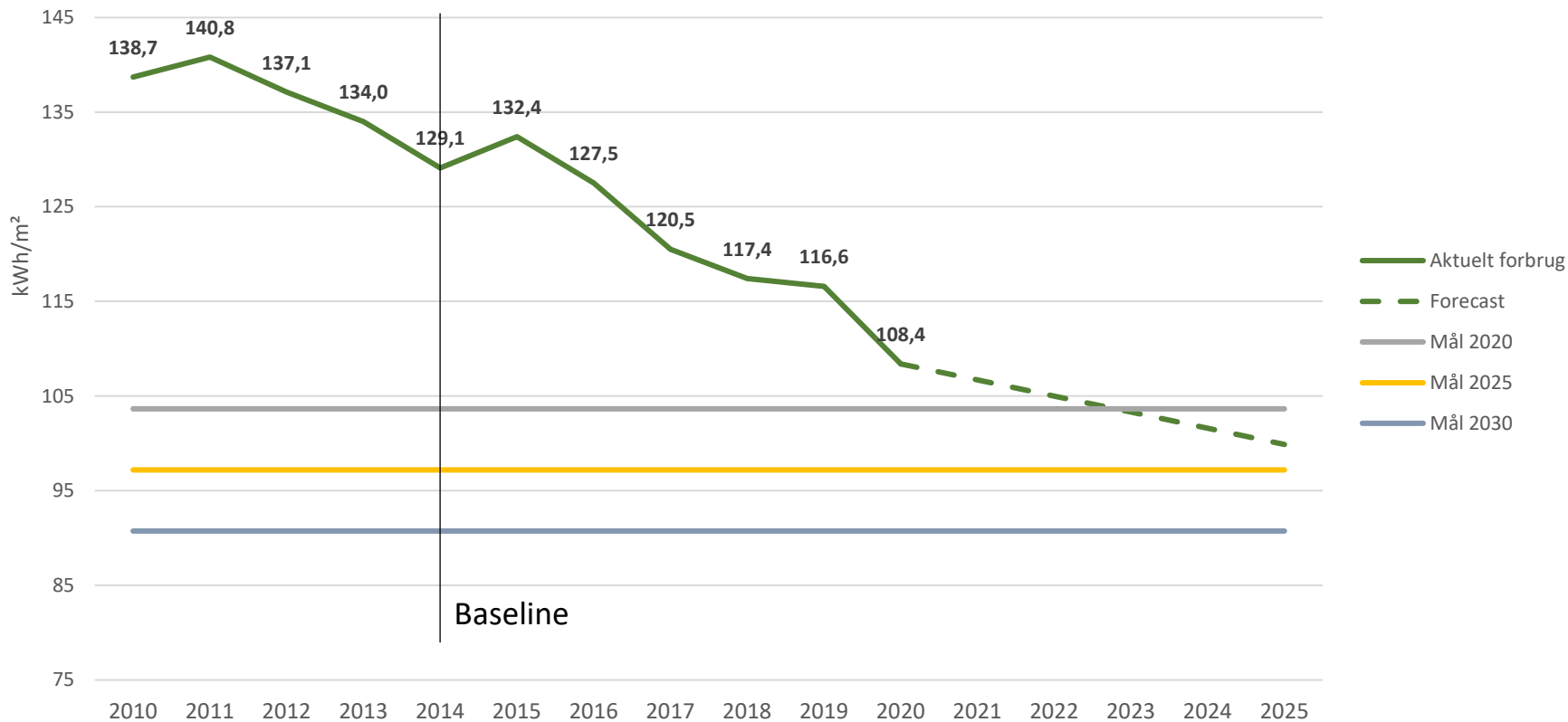
Løsninger baseret på kollektive systemer

Samarbejde internt – og partnerskaber eksternt

Resultat opgjort hvert år

Energiforbrug - alle afdelinger

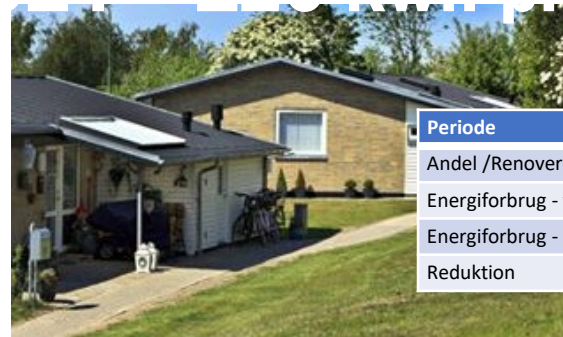

Røde blokke

Periode	1945-55
Andel /Renoveret	12 %/90%
Energiforbrug - før	115 kwh pr. m2
Energiforbrug - efter	90 kwh pr. m2
Reduktion	20 %

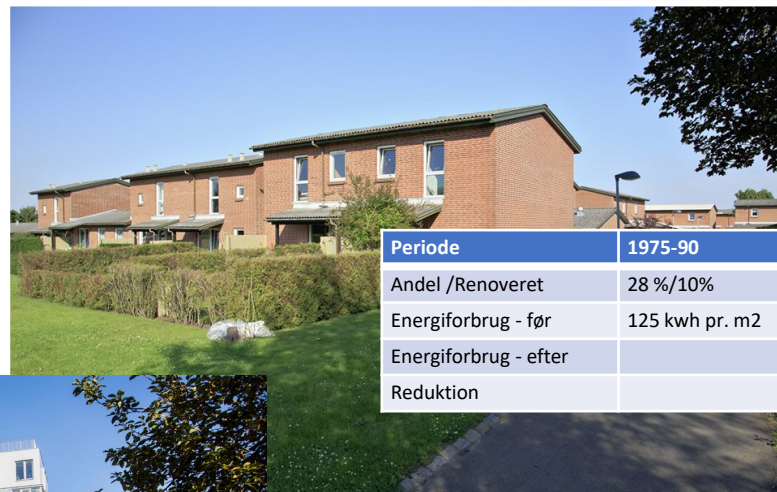
Gule huse

Periode	1955-65
Andel /Renoveret	9 %/100%
Energiforbrug - før	100 kwh pr. m2
Energiforbrug - efter	80 kwh pr. m2
Reduktion	20 %

Periode	1970-79
Andel /Renoveret	28 %/100%
Energiforbrug - før	150 kwh pr. m2
Energiforbrug - efter	75 kwh pr. m2
Reduktion	50 %

Periode	1975-90
Andel /Renoveret	28 %/10%
Energiforbrug - før	125 kwh pr. m2
Energiforbrug - efter	
Reduktion	

Grå blokke

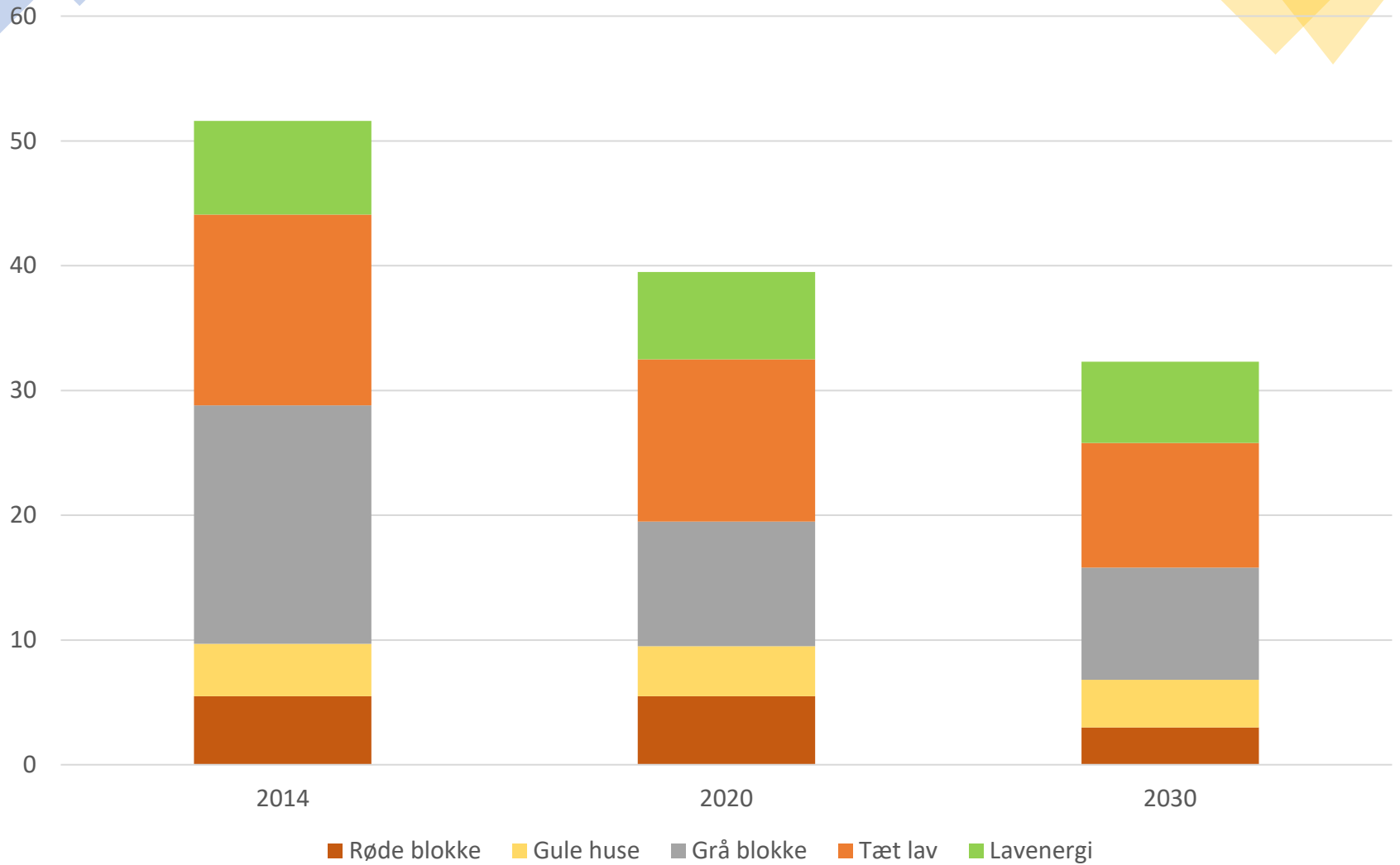

Lav energi

Periode	1995-2015
Andel	22 %
Energiforbrug - før	65 kwh pr. m2
Energiforbrug - efter	
Reduktion	

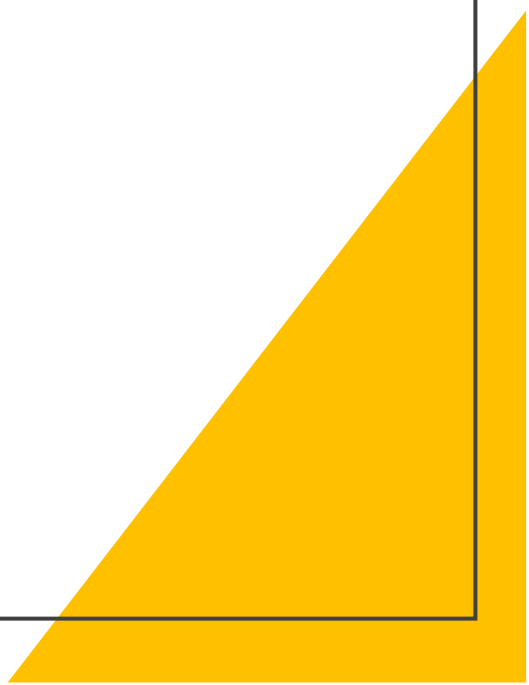
Tæt-lav

Status 2030 – 30 % reduktion

Hvad har vi gjort for at opfylde målene?

- Renovering
  - Daglig overvågning/drift
    - Energistyring
    - Målerudskiftning
      - Fokus på afkøling/returtemperatur
      - Lækagedetektering på vandinstallationer
      - Oplysning om forbrug - "Mit forbrug"
    - PreHEAT (Neogrid)
      - Prognosebaseret varmestyring
-

Vi har renoveret
3.000 boliger

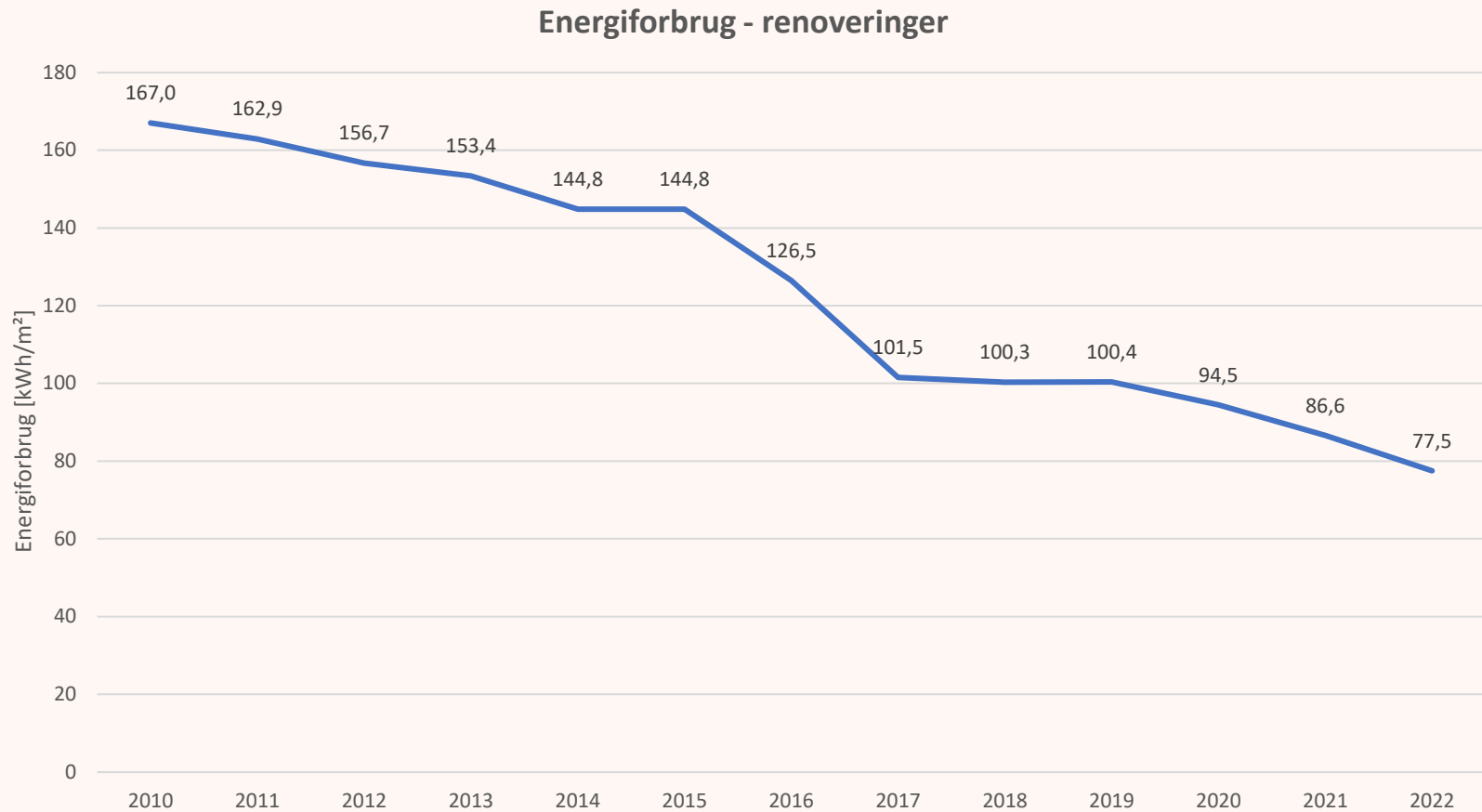

Vi har 1.500 af disse, der står foran renovering

Sådan er det gået med renoveringerne !!

Vi har skiftet 3.000 varmemålere

Start › Kunderreferencer › Submetering › Himmerland Boligforening

Himmerland
Boligforening sparer
energi

"Vores bedste værktøj til at finde potentielle energibesparelser er data – forbrugsdata fra målere."
– Anders Kjeldsen, Energi- og Klimaspecialist hos Himmerland Boligforening.

[Se case-videoen](#)

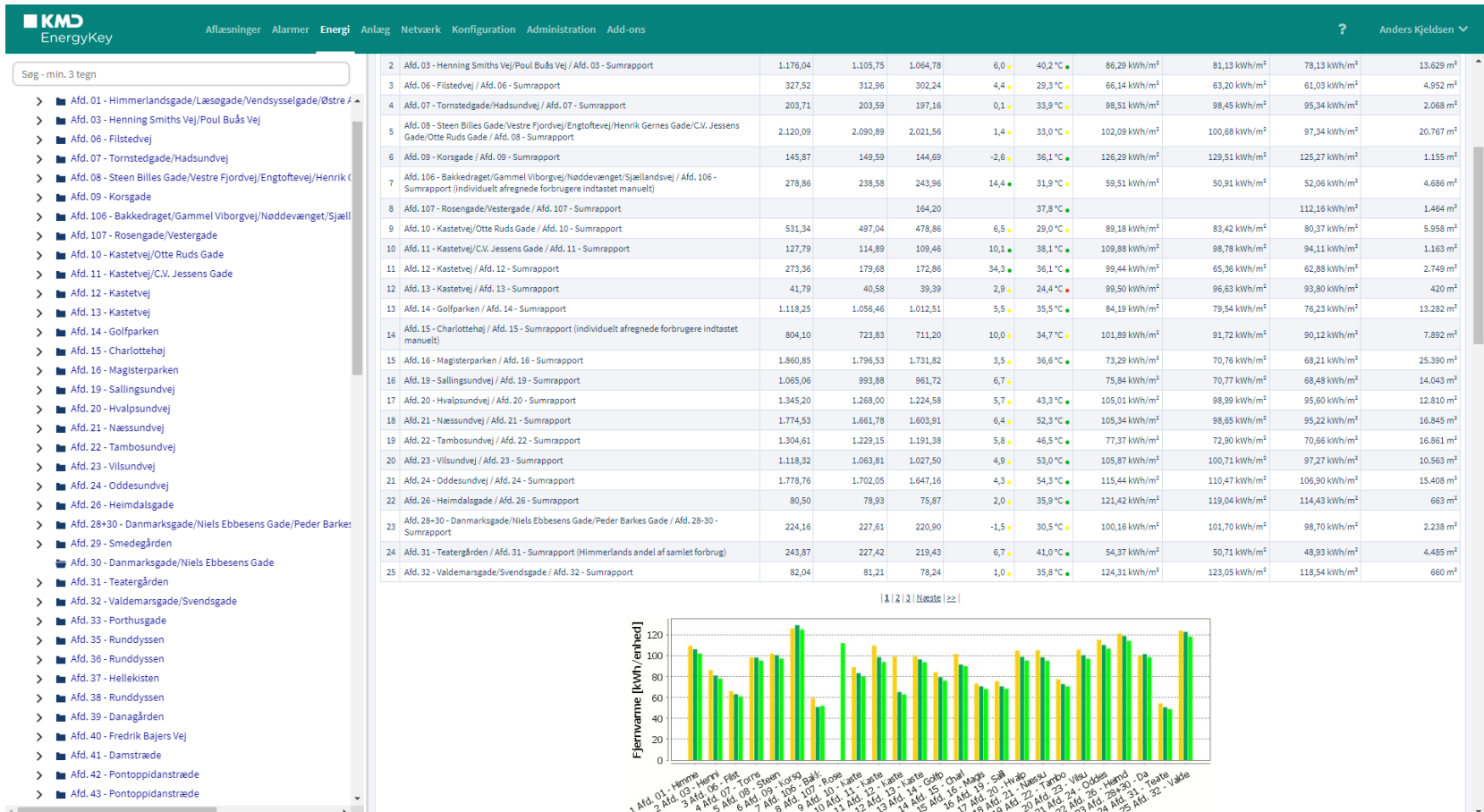
HIMMERLAND
BOLIGFORENING

Himmerland
Boligforening
sparer 1 million
kroner årligt

Mere data sparer
penge og energi

<https://youtu.be/f8-5o9glz-E>

Vi har mange data at holde øje med !!

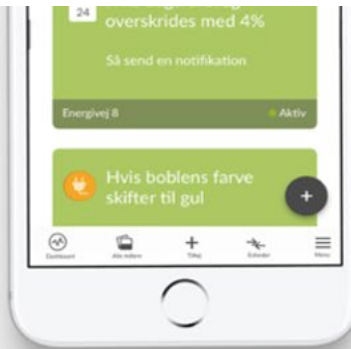

A photograph of a modern multi-story residential or institutional building. The building features a mix of light-colored brickwork and dark grey or black metal panels. Several windows are visible, some with white frames. In the foreground, there is a paved walkway, a green lawn, and several trees with autumn foliage. A tall, thin light pole stands near the path. The sky is clear and blue.

Neogrid - varmestyring

Besparelser på ca. 10 % i varmeforbrug

ØMT OG HURTIGT OVERBLIK OVER DIT ELFORBRUG

FÅ NOTIFIKATIONER VED HØJT ELFORBRUG

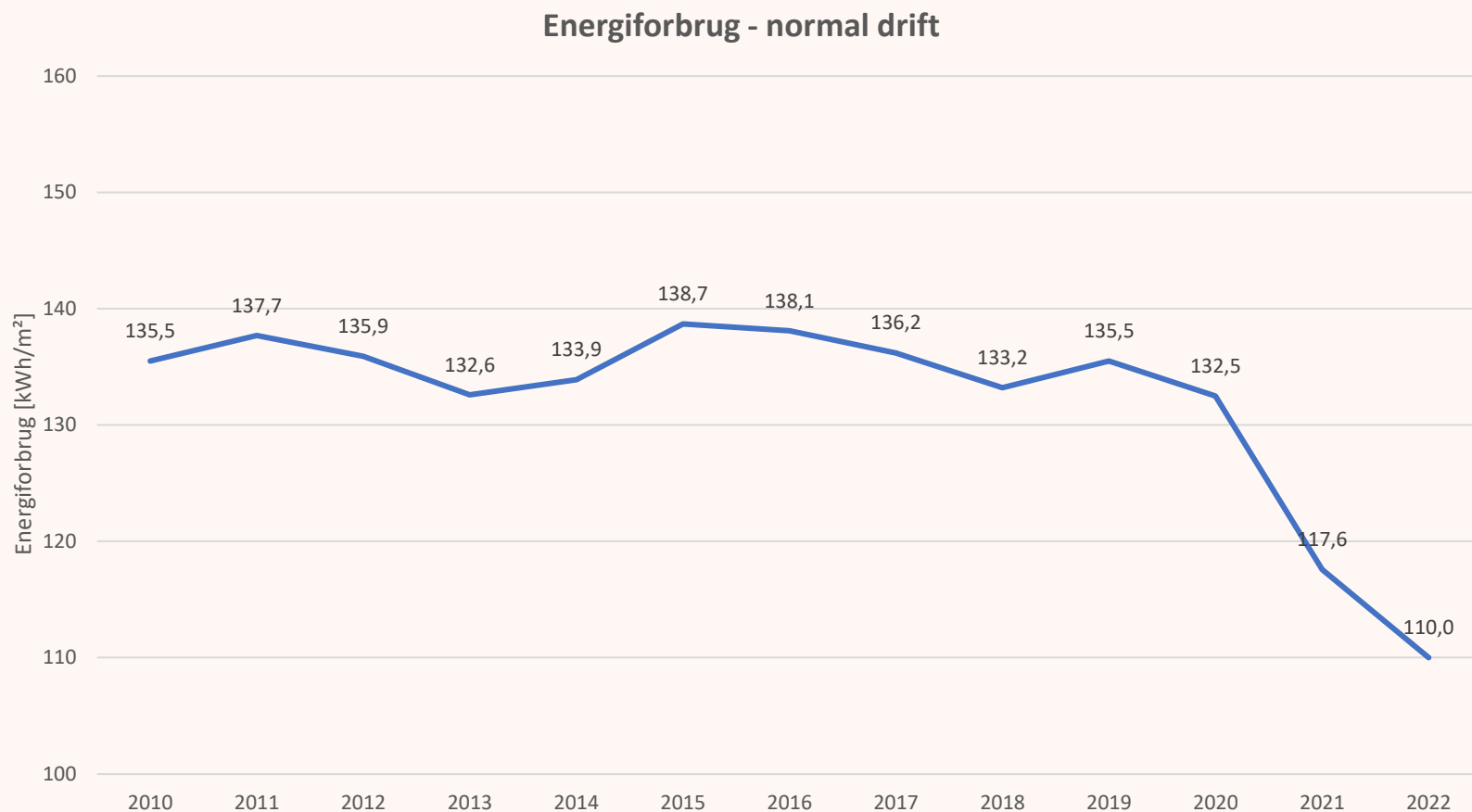
FØLG DIT ELFORBRUG PR. TIME

SE FORDELING AF BASIS OG VARIABELT ELFORBRUG

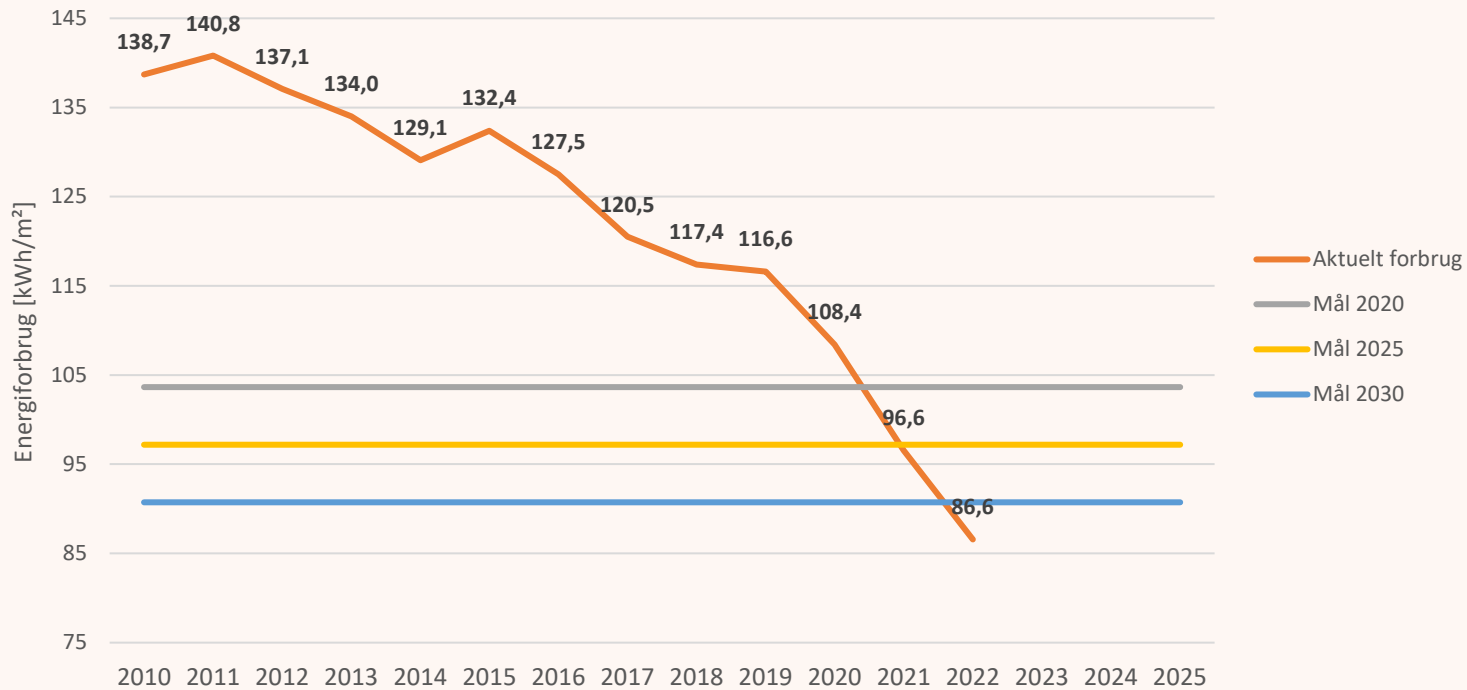
Fokus på digitalisering og udnyttelse af forbrugsdata

Sådan er det gået med daglig drift og adfærd !!

Vi er i mål 8 år før tid !!!

Energiforbrug - alle afdelinger

Vi skal ikke
hjem – vi
skal videre
!!

Lavtemperatur-fjernvarme forsøg

Vi skal videre
med solceller
– men
hvordan ?